

Georgic – *Георгік* (один із “*Георгіків*” Вергілія, який задають переписувати як покарання в Ітонському коледжі, Великобританія) [1, с. 55]; *Alma Mater* – *альма-матер*, *матір-годувальниця* (традиційна образна назва навчальних закладів відносно їх вихованців [1, с. 13]; 3) змішане транскодування (застосування транскрибування з транслітеруванням): *trimester* – *триместр* [1, с. 109]; 4) адаптивне транскодування (коли форма слова у вихідній мові дещо адаптується до фонетичної або граматичної структури мови перекладу): *academy* – *академія* [1, с. 9]; *geometry* – *геометрія* [1, с. 55].

Отже, транскодування є одним із найпростіших способів перекладу освітніх термінів, особливо термінів латинського або грецького походження, адже це передача вихідної лексичної одиниці за допомогою алфавіту мови перекладу: *cadet* – *кадет* [1, с. 25], *class* – *клас* (*група учнів*) [1, с. 29]. Зазвичай транскодовані терміни, які вже міцно закріпилися в мові перекладу, в словниках подаються без додаткового описового перекладу. Проте, не слід забувати про терміни, які не підлягають такого виду перекладу, що веде до викривлення змісту терміну, як-от у випадку з *intelligence* – *розумові здібності*. Слід зазначити, що причинами труднощів перекладу освітніх термінів насамперед є розбіжності в картинах світу англійських й українських мовців, багатозначність англійських та українських слів, відсутність у мові перекладу відповідників нових термінів, особливості словотвору і термінотворення тощо, що потребує додаткового вивчення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Англо-український словник освітньої лексики. Близько 4000 слів і словосполучень / Уклад. Лариси Вергун. Тернопіль: Підручники і посібники, 2002.
2. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Вінниця : Нова книга, 2002.

Сеник Г. О.

група мСОАМ-11

Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка

Науковий керівник – канд. пед. наук, доцент Шепітчак В. А.

КОГНІТИВНО-КОМУНІКАТИВНИЙ ПІДХІД У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННІ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ

Протягом останніх трьох десятиліть погляди на лексику докорінно змінилися, і дослідники сьогодні виявляють сильну зацікавленість у цій сфері. Таким чином, з’явилося прагнення до ефективних методів і підходів до навчання лексики, і дослідники та вчителі мови також запропонували багато стратегій для вивчення словника, які залежать від зусиль кожного учня [2]. Більше того, лексична компетенція в даний час визнається основним компонентом комунікативної компетенції багатьма фахівцями з лексики, що забезпечує велику частину основи того, наскільки добре учні говорять, слухають, читають і пишуть [8].

Сучасна школа вимагає нових стандартів навчання та дослідження підходів, які б могли розвивати когнітивні та комунікативні навички учнів в процесі вивчення лексики.

На когнітивний підхід до вивчення лексики вплинули когнітивна психологія та лінгвістика Хомського [1]. Відповідно до генеративної лінгвістики Хомського, мова представлена як ментальна граматики мовця – набір абстрактних правил для генерації граматичних речень. Правила генерують синтаксичну структуру, а лексичні елементи з відповідних граматичних категорій вибираються для заповнення відповідних місць у синтаксичних рамках. У цьому підході вивчення мови розглядається як засвоєння правил, а не як формування звички. Словниковий запас має важливе значення, особливо на середньому та просунутому рівнях.

Хоча жоден метод навчання не впливає безпосередньо з когнітивного підходу, Silent way поділяє з ним певні принципи. Принцип Silent Way, який стверджує, що «викладання підпорядковане вивченню», відповідає активному пошуку правил, приписаних учню в когнітивному підході. У цьому методі розрізняють декілька класів словникових одиниць. Як цитують Річардс і Роджерс, перший клас складається із загальних виразів у повсякденному житті, другий клас складається зі слів, які використовуються для передачі більш спеціальних понять, таких як політика, і останній клас складається з більш функціональних слів мови [9].

Методом, який домінував протягом останніх кількох десятиліть цього століття, є комунікативний підхід, який є результатом праць антропологічної лінгвістики і лінгвістів які розглядають мову насамперед як систему. для спілкування. У 1970-х роках була звернута увага на важливість комунікативної компетенції та знання правил використання мови [5]. Це призвело до зміщення з фокусу на точності та формах мови до зосередженості на спілкуванні та вільному володінні. Хоча існують різні інтерпретації комунікативного навчання мови, цей підхід до інтерпретації іноземної мови зазвичай зосереджується на функціях використання мови та більш автентичного використання мови в класі або, краще сказати, замість зосередження на рівнях речень, він зосереджується на функціях рівня дискурсу.

Завдяки акценту на вільному володінні аніж точністю та зосередженні на тому, щоб заохочувати учнів передавати свої повідомлення та наміри за допомогою доступних їм мовних ресурсів, словниковий запас не був першочерговою проблемою цієї методології і отримав вторинний статус, в основному як підтримка для функціонального використання мови [3]. Загалом вважалося, що словниковий запас подбає сам про себе; тому передбачається, що немає реальної потреби в прямому словниковому навчанні [10].

Існують два напрямки викладання та вивчення лексики: (1) чіткі інструкції, які включають діагностику слів, які учні повинні знати, подання слів вперше, розробку знань про слова та розвиток вільного володіння відомими словами; і (2) мимовільне навчання, під час якого учень набуває словникового запасу за допомогою інших комунікативних навичок, таких як аудіювання, читання, говоріння або письмо. Nation виступає за систематичний, а не випадковий підхід до викладання лексики і стверджує, що така спрямованість є важливою частиною мовного курсу [6]. З іншого боку, Хант і Беглар рекомендують комбінувати ці два підходи, а також визнають необхідність навчання когнітивних та комунікативних стратегій [4]. Вони припускають, що учнів потрібно навчати стратегіям виведення слів із контексту, а також тих, які можуть допомогти їм пам'ятати слова, з якими вони зіткнулися.

З методологічної точки зору Р. Оксфорд. дає визначення стратегій навчання як «конкретні дії, поведінку, кроки або прийоми, які студенти (часто навмисно) використовують для покращення свого прогресу в розвитку навичок іноземної мови. Ці стратегії можуть полегшити зберігання, пошук або використання нової інформації. Стратегії – це інструменти самоспрямованого залучення, необхідні для розвитку комунікативних здібностей» [7]. Використання стратегій навчання лексики під час викладання англійської мови як іноземної є одним із факторів, що підвищують успіх. Тому активна участь учнів має бути забезпечена шляхом використання ефективних та дієвих стратегій у розвитку словникового запасу. Для досягнення даної мети можуть бути застосовані наступні когнітивні стратегії: повторення, узагальнення значення, відгадування значення з контексту, використання образності для запам'ятовування, нотування, використання синонімів, хмари слів, використання словника, створення мапи думок, мнемотехніка та інші.

Комунікативні стратегії – це стратегії, які учні використовують, коли їх комунікативна компетенція в мові, що вивчається, недостатня. Учні використовують комунікативні стратегії, щоб компенсувати будь-які недоліки в граматичних здібностях і, зокрема, у словниковому запасі. Комунікативні стратегії допомагають учням брати участь і підтримувати розмови, а також покращувати якість спілкування. До таких можна віднести роботу в групах, рольові ігри, моделювання ситуації, жести та міміка, перефразування,

наближення значення, дослівний переклад, переключення мови, звернення за допомогою до вчителя/однокласника, уникнення малознайомих тем.

Отже, вищезазначений підхід демонструє ефективне та багатofункціональне застосування когнітивно-комунікативних стратегій навчання лексики. Він сприяє оптимізації процесу викладання та навчання, надаючи необхідні інструменти для засвоєння рівня іноземної мови, та, зокрема, лексичного матеріалу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Chomsky, N. (1965). Aspects of the theory of syntax. Cambridge, MA: MIT.
2. Cohen, A.D. & Macaro, E. (2007). Language learning strategies: Thirty years of research and practice. Oxford: Oxford University Press.
3. Decaricco, J. (2001). Vocabulary learning and teaching. In M. Celce- Murcia, (Ed), Teaching English as a second or foreign language, (pp. 285-299), Boston, MA: Heinle & Heinle.
4. Hunt, A. & Beglar, D. (2002). Current research and practice in teaching vocabulary. In J. C. Richards & W. A. Renandya (Eds.) Methodology in language teaching: An anthology of current practice, (pp.254-266), Cambridge: Cambridge University Press.
5. Hymes, D. (1972). On communicative competence, J. P. Pride & J. Holmes (Eds.) In Sociolinguistics: Selected readings, Harmondsworth, UK: Penguin.
6. Nation (2002). Best practice in vocabulary teaching and learning. In J. C. Richards & W. A. Renandya (Eds.) Methodology in language teaching: An anthology of current practice, (pp. 254-266), Cambridge: Cambridge University Press.
7. Oxford, R. (1992/1993). Language learning strategies in a nutshell: Update and ESL suggestions. TESOL Journal, 2(2), 18.
8. Richards J. C. & Renandya, W. A. (2002). Methodology in language teaching: An anthology of current practice, (pp.254-266), Cambridge: Cambridge University Press.
9. Richards J. C. & Rodgers, T. S. (2003). Approaches and methods in language teaching, 2nd edition, Cambridge: Cambridge University Press.
10. Schmidt, N. (2000). Vocabulary in second language teaching, Cambridge: Cambridge University Press

Сивак В. О.

група СОАМ-23

Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Ладика О. В.

ROLE OF AFFECTIVE FACTORS IN SECOND LANGUAGE ACQUISITION

Language acquisition is a complex and multicomponent process. Over the decades, many attempts have been made to make this process as effective as possible. Today, the system of learning English tries to take into account all possible factors and offers different strategies and methods of teaching, pays attention to the individual learning style of student, encourages students' autonomy.

The objective of this research is to determine what 'second language acquisition' is and how affective factors influence this process.

Second language acquisition is the process of learning another language, once mother tongue is established. Although success in second language acquisition depends on many factors such as age, school environment, materials, etc., the affective factors influence this process the most [4]. In order to better disclose the chosen topic, it is necessary to clearly define what is meant by the affective factors.